



**OM DU VILL VÄRNA** om skärgårdsmiljön och din hälsa, så tänk på dessa enkla tips som minskar miljöpåverkan från din båt.

**VET DU HUR DIN HÄLSA PÅVERKAS** av utsläppen från din egen och andras båtmotorer? Ingen vill frivilligt få i sig miljögifter i onödan om det är enkelt att låta bli.

**TYVÄRR HAR BÅTLIVET EN BAKSIDA.** Båtarna påverkar havet genom utsläpp av gifter och andra störningar. Det drabbbar också oss människor på olika sätt.

**ÖVER EN MILJON TYCKER SOM DU.** Att vara ute på sjön är ett av våra största fritidsintressen. Det finns mer än 250 000 fritidsbåtar bara längs ostkusten.

**VISST ÄR DET UNDERBART!** Sommar och dags för båtliv igen. Inget slår känslan under en färd ut över glittrande, blått vatten.

**I ♥ BÅTLIV** är en del inom projektet Skärgårdsmiljö. Inom detta paraplyprojekt samverkar organisationer, kommuner och myndigheter från Finland, Sverige och Åland för bättre miljö i skärgårdarna samt ett fungerande nätverk mellan ländernas olika miljöaktörer. Projektet pågår 2004 – 2006 och är delvis finansierat av Stockholms läns landstings miljöanslag och EU Interreg IIIA Skärgården.

## Skärgårdsmiljö

Ett interreg 3A projekt: Finland - Sverige - Åland



### VILL DU VETA MER, GÅ IN PÅ:

- Svenska Naturskyddsföreningen: [www.snf.se/verksamhet/kust-hav/batliv-batagare.htm](http://www.snf.se/verksamhet/kust-hav/batliv-batagare.htm)
- Stockholms stads miljöförvaltning: [www.stockholm.se/miljo](http://www.stockholm.se/miljo)
- Grön kemi, om alkylatbensin: [www.gronkemi.nu/alkylat.html](http://www.gronkemi.nu/alkylat.html)
- Havstulpanprojektet: [www2.ab.lst.se/infobalt/havstulpan.htm](http://www2.ab.lst.se/infobalt/havstulpan.htm)
- Sjöfartsverket, mekaniska alternativ till bottenfärg: [www.sjofartsverket.se/upload/4000/antifouling.pdf](http://www.sjofartsverket.se/upload/4000/antifouling.pdf)
- Svenska Båtunionens miljösidor: [www.batunionen.com/miljo.htm](http://www.batunionen.com/miljo.htm)

- KÖP FYRTAKTSMOTOR**
- + Betydligt bättre förbränning. Drar cirka 30-40% mindre bränsle än tvåtakaren!
  - + Det mär både miljö och pånbok bra av.
  - + Separat smörjning gör att motoroljan används mer effektivt och oljespill till vattnet undviks.
  - + Utsläppen av giftiga polyaromatiska kolväten är *mycket* lägre och utsläppen av koldioxid och kolmonoxid är lägre än tvåtakarens.
  - + Fyrtakaren är billigare än tidigare och finns i alla storlekar.
  - + Fyrtaktsmotorer bullrar mindre än tvåtaktsmotorer.
  - Fyrtakare är lite tyngre än tvåtakare.
- KÖP TVÅTAKTARE MED DIREKTINSPRUTNING**
- + Elektronisk styrd insprutning av bränsle vilket ger lägre bränsleförbrukning och mindre skadliga utsläpp än de gamla tvåtakarna.
  - Finns inte under 40 hk.
- KÖP ELMOTOR**
- + Nästan helt ljudlösa – perfekt för t ex fiske.
  - + Inga direkta utsläpp till luft eller vatten.
  - + De drivs av ett batteri som kan laddas både av landström och solceller.
  - Finns bara i små storlekar.

GRÖN IDE AB, 4255, FOTO: JAN TÖVEN, PER BJÖRKDAHL/AVTRA, NATURBILDROK, STOCKBYTE & PER BENGTSSON/GRÖN IDE.

# I ♥ BÅTLIV



## Köptips för ny motor



# ♥ Miljötrimma motorn

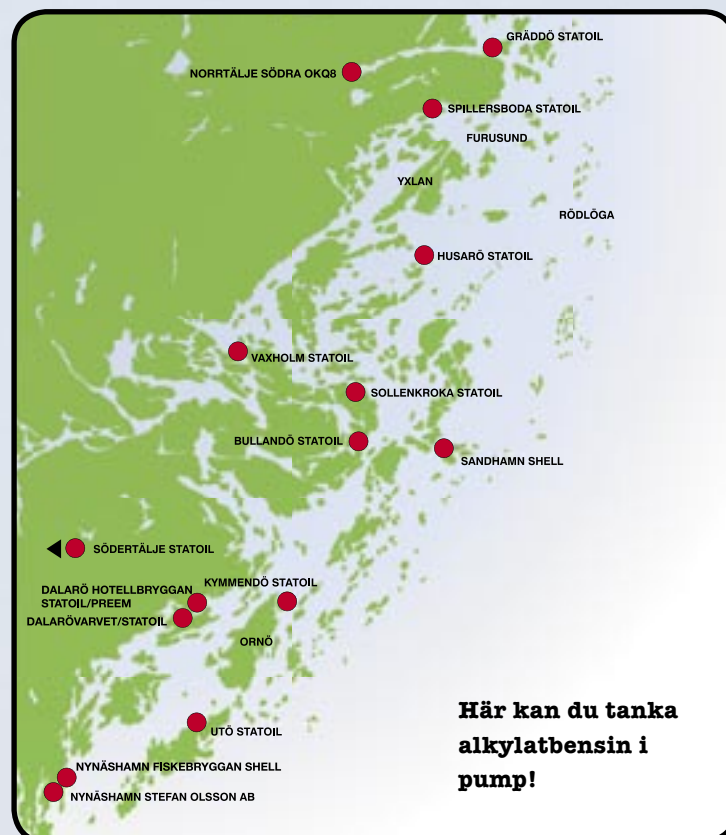
**1. KÖR PÅ ALKYLATBENSIN!** Cirka 30% av bränslet från tvåtaktare går oförbränt rakt ut i luft och vatten. Använder du vanlig bensin utsätts både du och omgivningen för farliga ämnen i avgaserna som bland annat kan ge cancer. Alkylatbensin minskar dessa utsläpp med 85-90% – bra för hälsan och miljön!

**2. VÄLJ MILJÖANPASSAD TVÅTAKTSOLJA!** Den bryts ner snabbare och tillsatserna har lägre giftighet. Använd inte mer olja än nödvändigt.

**3. KÖR MILJÖBRA!** Undvik tomgångskörning och att köra på toppfart som ger högre bränsleförbrukning och miljöbelastning per distans och mer buller.

**4. SERVA MOTORN!** Ha friska tändstift och brytarspetsar, rena tändkablar, rent luft- och bränslefilter och rätt inställning på riggvinkeln. Även små åtgärder kan minska bränsleförbrukningen upp till 20%. Kontrollera regelbundet packningar och gummislangar så att de inte läcker bränsle.

**5. BYT VÄXELHUSOLJA!** Välj hög oljekvalitet och byt varje höst. Bränsleförbrukningen kan minska upp till 5%.



# ♥ Rent med mindre färg

**DET FINNS IDAG INGA BOTTENFÄRGER** som är helt giftfria eller miljövänliga. Därför bör de användas så restriktivt som möjligt. Men det finns förstås skillnader i hur giftiga de är. Du kan läsa mer om detta på Sjöfartsverkets eller Kemikalieinspektionens hemsidor.

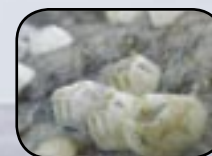
**SÅ VAD DU ÄN MÅLAR MED,** använd inte mer färg än nödvändigt. Har du använt båten mycket och tvättar av den direkt vid upptagningen behöver du inte måla varje år. Vid upptagningen rensplas botten på de flesta båtar för att avlägsna smuts och påväxt. Vid spolning lossnar även en del av bottenfärgen. Om möjligt bör därför renspolning ske på spolplatta med anslutning till reningsanordning.

**DET GÅR ATT KLARA SIG UTAN** bottenfärger – se tipsen till höger. →



**1. BÅTBOTTENTVÄTT** fungerar ungefär som en biltvätt med särskilt utformade borstar som båten kan passera. Havstulpaner och alger borstas bort, resterna samlas upp och tas senare om hand. Idag finns båtbotte tvättar i Nynäshamn, Vasahamnen i Stockholm, Trosa och i Gävle – fler är på gång.

**2. TVÄTTA FÖR HAND.** Du kan enkelt känna efter med handen om din båt börjar bli ett paradiset för havstulpaner. Från mitten av juli till början av augusti brukar små, mjuka knottor sätta sig på skrovet – ta en simtur och skrubba bort dem.



**3. TORRSÄTTNING.** Om du har möjlighet, torrsätt båten om du vet att du inte ska använda den på ett tag. Du kan också ta upp båten tillfälligt för att på spolplatta ta bort påväxten.

**4. BYT FARVATTEN.** Ta dig en tur i sötvatten ett par dagar. Där trivs inte de besvärliga arterna som sätter sig på botten.



# ♥ Visa hänsyn

**VI ÄR MÅNGA OCH BLIR ALLT FLER** som vill vistas i skärgården – och för att det ska funka bra måste vi alla visa hänsyn.

**VÄRNA TYSTNADEN** – alla ska också i framtiden kunna hitta sitt smultronställe där man kan njuta ostört! Snabba och bullrande båtar stör andra skärgårdsbesökare och stör djur- och fågellivet, särskilt på våren under häckningsperioden. Ljudet sprids effektivt över vatten och påverkar därför områden på betydligt större avstånd än på land.

**VISA HÄNSYN** – undvik höga hastigheter i trånga sund och känsliga grunda vikar, håll avstånd från öar och respektera hastighetsbegränsningar. Undvik tomgångskörning, och låt inte leken med snurran vara i timmar.

**FÖRRETTEN** – visste du att det finns en lag, *Sjölagen*, som förbjuder att man i onödan stör sin omgivning genom att man t.ex. kör för fort och för nära andra? Upplever du hänsynslösa okynneskörare – kontakta sjöpolisen eller kustbevakningen för att göra anmälan!



Buller stör både människor och djur – visa hänsyn!

